

26 FEVRAL XOCALI SOYQIRIMI GÜNÜDÜ

Rəsmi dövlət qəzeti

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

Nİ 45
(3964) ŞƏNBƏ, 26 FEVRAL 2005-ci il

Qəzəlin əsası 1918-ci ilde qoyulmuşdur

www.azerbaijan.news.az

Qeydiyyatlı 1000 manat

Milli faciə bədii əsərlərdə də əksini tapır

◆ *Xocalı soyqırımı tarixin sahiblərinə qanla, göz yaşı ilə yazılmış ağır dərddir. Həc vaxt sağalmayacaq yaradır. Hamin müsibətlə gündən 13 il keçir. Lakin qara əlamələr, "qırmızı qəbirlər", amansız-*

luqla qatla yetirilmiş insanların cəsədləri bir an olsun göz öündən çəkilmir. Ana-bacılardın, qız-gəlinlərin harayıları, fəryadları, ağı-nalfləri o, müdhis gecədə olduğu kimi yaddaşlarda yasılır.

Dəhşətli faciənin şahidi olanlardan, neçə-neçə doğmalarını itirənlərdən biri da şair-jurnalist Ələmdar Quluzadədir. Onunla redaksiyamızda görüşdük. Ələmdar mülliim dedi:

- Faciənin qarşını almaq mümkün olardı. Əgər o dövrün rəhbərləri baş verən hadisələrdən vaxtında nəticə çıxardı, tədbir görəsindər, bu müsibətlər də başımıza gəlməzdi. Ərazilək insanlar büsbütün undulmuşdular. Haray-həşirlerini ancaq özləri eşidildi. Yollar bağlanmışdı.

Ərzaq, silah yox idi. Fevralın 25-nə kimi Azərbaycanın rəhbərlərinə yüzlərə xəbərdarlıq, kömək üçün teleqərəmlər göndərilmişdi. Amma... Ermenilər bir gecənin içinde 6 min nəfər-dən artıq yerli sakını parəparən salıdlar. 1275 nəfəri əsir götürüldür, 613 nəfəri amansızlıqla qatla yetirdilər. Onlardan biri də mənim 88 yaşlı atam Allahverdi kishi olub.

13 idir ki, dinciliyim, rəhatlığım ərşə çəkilib. Hərə baxıram ermənilərin tərtədikləri faciə, soyqırımla məş-

hur rəssam Krilovun "Pompeyin son gecəsi" tablosu kimi, gözlerim önündə canlanır. Doğrudur, son günler milli faciəməz dönyanın təraqqisevər insanları şərık çıxır, ermənilərin planlı şəkildə tətbiq etdikləri geniş siyasetini əsrin soyqırımı kimi qəbul edirlər. Ancaq bu da azdır. Başımıza gələn müsibəti hər an xatırlamalıyıq. Mənim də gürcüm yalnız qələmimə, ürəyimin göynərtilərini yazmağa çatır. "Şəhid şəhər" poemam da elə bu nisgildən yaranmışdır:

Baxtının taxtında bahar rəngi yox,
Gördüyüm, yazdığını qış xəyalımdır.
Başına bağlanan söz çələngi yox,
Ağriyan başında yaşı dəşmələmdir.

Xoşlular xılıqtı tərkina alırmı,
Qıratın yalnızda həmzələr süzür.
Gül var, Xocalıdan sonra açılınır,
Əl var, Xocalının qanında üzür.

Ləngidi, gecikdi sonuncu sabah,
Günaş millənədi bəyaz göylərə.
Hər şey sonuncudur bu gecə, Allah!
Qapımız örtülü sonuncu kərə.

Dünya məhvərindən dönür az qala,
Dünya qıtasını atamdan alır.
Evin sahibi də çıxır son yola,
Sonuncu şamımız yanılı qalır.

Torpağın üstündə qırılan, qırın,
Na torpaq apardı, na torpaq yedi.
Atamı evindən çəkib aparan
Dünyanın sonuna gedən yol idi.

Gözdağı boylanır bu yurdadan bizə,
Kəsilir qaməti, qırılır qolu.
Sonuncu iz düşür həyatımıza,
Doqqaz açıq qalır, ev-eşik dolu.

Qocanın köksündə yarpaqdır üzək,
Göylər başımıza od ələyəndə.
Oğul bu Vətənin nəyinə gərək,
Ata, ata yurdun tərk ələyəndə!?

Bəxtin yeyini var, ömrün gedisi,
Hamısı sehirdi, hamısı sirdi.
Göydən ümidi kəşməyən kişi,
Göylərə üz tutub nəzir deyirdi...

Son sözü nə olub sonuncu anda,
Bilmirəm, bu qüssə məni daş edib.
Güllələr köksünü nişan alanda,
Sonuncu sözünü göylər eşidib.

88 ili halal yaşadı,
Halal zəhmət idi imanı, dini,
Allahverdi idi atamın adı,
Bəlkə, Allah aldı öz verdiyini?!

Qurumu töküller əsəbin, hirsin,
Xəlbirdən umuruq neçə xəbəri.
Allaha, Tanrıya ağır getməsin,
Qibləm Xocalıdır o vaxtdan bəri...